

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02M066V03101	Orientación e Función Titorial	1c	3.5
P02M066V03102	Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario	1c	4.5
P02M066V03103	Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos	1c	4.5
P02M066V03104	Sistema Educativo e Educación en Valores	1c	3.5
P02M066V03213	A Educación Física na Educación Secundaria	1c	8
P02M066V03214	A Didáctica da Educación Física: Deseño e Desenvolvemento do Currículo	2c	6
P02M066V03215	A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares	2c	6
P02M066V03216	Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física	1c	6
P02M066V03301	Prácticas Externas	2c	12
P02M066V03401	Traballo Fin de Máster	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Orientación e Función Titorial**

Materia	Orientación e Función Titorial			
Código	P02M066V03101			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS 3.5	Carácter OB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	de la Fuente Fernández, María Adoración			
Profesorado	de la Fuente Fernández, María Adoración Domínguez Pérez, María Teresa			
Correo-e	delafuente@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia "Orientación e Función Titorial", está integrada no módulo común do Máster Universitario para o Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. O contido curricular desta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante "futuro docente" ó tratar de situar os procesos de orientación e titoría na labor educativa diaria, así como establecer planes e programas de acción titorial partindo dun plantexamento educativo inclusivo e altamente persoalizado en colaboración cos equipos docentes, estudantes e familias.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.	• saber
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.	• saber • saber facer
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	• saber • saber facer
CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.	• saber facer
CG9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos	• saber
CG11	Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.	• saber • saber facer
CG13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino	• saber
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.	• saber facer
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.	• saber • saber facer
CE7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.	• saber • saber facer
CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	• saber facer

CE12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CE25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender os conceptos de orientación e de titoría así como as súas relacións coa función docente.	CG1 CG11 CG13 CE7 CE25 CT1
Valorar a importancia da orientación e da titoría no ensino en secundaria.	CG1 CG13 CE7 CE10
Sensibilizar ó profesorado da necesidade de participar activamente na orientación e titoría sistemática dos seus alumnos/as.	CG11 CE25 CT3
Coñecer as principais referencias legislativas relacionadas coa orientación e a tutoría.	CG4 CG13 CT1 CT2
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de enseñanza.	CG1 CG6 CG11
Delimitar as funcións, tarefas, contidos e destinatarios da intervención titorial.	CG11 CG18
Coñecer algunhas técnicas e instrumentos de traballo a empregar na realización da labor titorial.	CG6 CE7 CE12
Informar e asesorar ás familias respecto do proceso de ensino-aprendizaxe dos seus fillos así como a orientación persoal, académica e profesional que precisen.	CE10 CE12 CT3
Dispoñer de habilidades sociais e ser capaz de aplicar estratexias para a resolución de conflitos.	CG18 CT3
Ser capaz de abordar e resolver problemas de disciplina na aula.	CG7 CG9 CG18
Ser quen de promover e manter a comunicación coa familia e o entorno.	CE10 CE12
Ser capaz de diseñar e aplicar programas de atención ó alumnado e á diversidade, así como de apoio ás familias.	CG7 CE4 CE10 CT1 CT2

Contidos

Tema	
1.- Bases conceptuais do ámbito disciplinar.	-
2.- Bases legislativas da orientación e función titorial.	-
3.- Diagnóstico, prevención e intervención nas dificultades de aprendizaxe e da atención á diversidade.	-
4.- Programas e estratexias de intervención para a atención á diversidade.	-

5.- Medidas de atención á diversidade e adaptacions curriculares. -

6.- Deseño e desenvolvemento do Plan de Acción Tutorial. Estratexias e técnicas de orientación na tutoría.

7.- A participación das familias en centros e a súa orientación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	12	24	36
Resolución de problemas	4	30	34
Traballo tutelado	1	13.5	14.5
Outros	0	2	2
Actividades introductorias	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Aportacións teóricas.
Resolución de problemas	Realización de exercicios.
Traballo tutelado	Traballos da materia.
Outros	Dossier.
Actividades introductorias	Actividades introductorias.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Probas que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver (reais ou simuladas). Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	40	CG1 CG4 CG7 CG11 CG13 CG18 CE25 CT1 CT2

Traballo tutelado	Documento elaborado polo estudante que recompila información e competencias adquiridas no proceso de formación. Formato de traballo valorando a presentación, estrutura, calidade do contido, orixinalidade, innovación, actualización documental, e entrega en prazo.	40	CG1 CG4 CG6 CG11 CE4 CE7 CE10 CE12 CT1 CT2 CT3
Outros	Participación directa nas clases. Asistencia e participación.	20	CG4 CE4 CT2 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para acadar unha avaliación continua positiva, dada a modalidade de ensino presencial do Master, esíxese a todo o alumnado unha asistencia presencial dun mínimo do 80% das sesións (admisible a falta do 20% das horas) ademais da realización e entrega de tarefas ponderables.

- Os prazos de entrega das actividades, traballos, etc. serán comunicados o primeiro día de clase coa presentación do programa da materia. É necesario respetalos estrictamente para ser cualificados na avaliación continua.

- O alumnado que non obteña unha avaliación continua positiva sobre os parámetros expostos anteriormente, poderá presentarse a unha proba escrita (data marcada no calendario do mestrado para exames oficiais) sobre todos os contidos traballados. Esta proba estará baseada na rigurosidade e profundización dos coñecimentos e competencias acadadas polos alumnos/as na materia e terá una ponderación de 10 puntos (100% de la nota final). Esta proba terá dúas partes : parte A e parte B correspondentes á docencia impartida por cada unha das dúas profesoras. Correspondelle un 50% a cada parte; debendo obter un 25% en cada unha delas para aprobar a materia

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física/P02M066V03216
Prácticas Externas/P02M066V03301

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V03103
A Didáctica da Educación Física: Deseño e Desenvolvemento do Currículo/P02M066V03214
Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V03104

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1) Asistencia continuada a clases. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos docentes.
- 2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, de tratamento de textos, base de datos, programa de presentacións...), do correo electrónico e Internet.
- 3) Actitude favorable, receptiva e participativa para a aprendizaxe.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario**

Materia	Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario			
Código	P02M066V03102			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	González González, Salvador Guillermo			
Profesorado	González González, Salvador Guillermo			
Correo-e	salva@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A presente materia ten un carácter básico e común para todas as especialidades do posgra de Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Sitúase no primeiro cuadrimestre do primeiro curso e facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos físicos e psicolóxicos (**cognición, linguaxe, personalidade, etc.) ao longo do período da adolescencia. Estes coñecementos son fundamentais na formación de mestres da etapa secundaria xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento dos adolescentes a través dunha idónea planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	• saber • saber facer
CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.	• saber • saber facer
CG9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos	• saber • saber facer
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.	• saber
CE2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.	• saber
CE3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	• saber • saber facer
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.	• saber • saber facer
CE5	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer • Saber estar / ser
-----	---	---

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer e comprender os procesos de desenvolvemento adolescente e expor estratexias educativas e psicosociais para a súa promoción.	CG3 CG7 CG8 CG9 CE1 CE2 CE3
Comprender os procesos de interacción educativa na aula e os procesos cognitivos, metacognitivos e afectivo-motivacionais que subxacen á aprendizaxe, e planificar e aplicar estratexias para a súa promoción.	CG3 CG8 CG9 CE2 CE5
Deseñar propostas de actuación educativa para alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, acordos coa organización do centro docente.	CG3 CG7 CG8 CG9 CE4 CE5 CE9

Contidos

Tema	
1. FUNDAMENTOS DO COMPORTAMENTO HUMANO, DESENVOLVEMENTO E EDUCACIÓN	Conceptos de desenvolvemento, factores, teorías.
2. PSICOLOXÍA EVOLUTIVA	2.1. Cambios corporais e desenvolvemento na adolescencia. 2.2. Desenvolvemento cognitivo na adolescencia. 2.3. Desenvolvemento afectivo-social na adolescencia.
3. PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	3.1. Enfoques conductuais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.2. Enfoques cognitivos e socio-culturais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.3. Factores intrapersonais da Aprendizaxe: procesos e estratexias de aprendizaxe, motivación educativa, autoconceito e procesos metacognitivos. 3.4. Factores Interpersoais da Aprendizaxe: a interacción alumno-alumno e a interactividade profesor-alumnos.
4. DIFICULTADES DA APRENDIZAXE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA	Descrición, avaliación e intervención.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	8.5	0	8.5
Traballos de aula	12	82	94
Exame de preguntas obxectivas	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte das profesoras dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Traballos de aula	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto de maneira individual como grupal, baixo a dirección das docentes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Actividades de Aula.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Actividades e prácticas a resolver en clase.	70	CG3 CG7 CG9 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE9
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas sobre os contidos do temario	30	CG3 CG7 CG8 CG9 CE1 CE2 CE5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos do 80% estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade.

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan tanto en próbaa tipo test como nos traballos de aula como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. O alumnado que non poida seguir a avaliación continua realizará unha proba dos contidos da materia, na data marcada no calendario do máster para os exames oficiais. Esta proba suporá o 100% da nota final. Os pormenores e características da devandita proba serán concretadas polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente.

Aqueles estudantes que non superen as probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Coll, C., Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la Educación Secundaria., Graó, 2010, Barcelona
- Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (Comps)., Desarrollo psicológico y educación, 2. Psicología de la Educación., Alianza, 2001, Madrid
- García Madruga, J.A. y Delval, J., Psicología del Desarrollo I, 1ª, UNED, 2010, Madrid
- González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A., Manual de Psicología de la Educación., Pirámide, 2002, Madrid
- Martín, C. y Navarro, J.I. (Coords.)., Psicología para el profesorado de Educación Secundaria y Bachillerato., Pirámide, 2011, Madrid
- Palacios, J, Marchesi, A. y Coll, C., Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva, Alianza, 1999, Madrid
- Santrock, J.W., Psicología de la Educación., McGraw-Hill, 2006, México
- Shaffer, D.R. y Kipp, K., Psicología del Desarrollo. Infancia y Adolescencia, 7ª, CENGAGE Learning, 2007, México

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos**

Materia	Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos			
Código	P02M066V03103			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OB	1	1c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Blanco Pesqueira, Antonia			
Profesorado	Blanco Pesqueira, Antonia			
Correo-e	ablancop@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>O Máster de Educación Secundaria obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas da Universidade de Vigo é de tipo profesionalizante e ten carácter oficial. Por tanto este máster, como os da súa clase, desembocará na adquisición dun título universitario da área de Educación. A formación neste máster está orientada a capacitar aos licenciados, arquitectos, **inxenheiros e graduados en áreas específicas (xeografía e histórica, tecnoloxía e informática, etc.) para desenvolver o labor como profesores/as de secundaria.</p> <p>O seu contido curricular no plano de estudos agrúpase ao redor de tres módulos (común, específico e práctico), cun total de 60 créditos anuais. A materia de Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos forma parte do módulo común, ten carácter obrigatorio e conta con 4,5 créditos ECTS.</p>			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.	• saber
CG2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.	• saber
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinados, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	• saber facer
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.	• saber facer
CG6	Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	• saber facer
CG7	Diseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Diseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.	• saber facer • Saber estar / ser
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.	• saber facer • Saber estar / ser

CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CE13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer • Saber estar / ser
CE17	Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE18	Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CE20	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CE22	Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CE23	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.	<ul style="list-style-type: none"> • saber
CE27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias	<ul style="list-style-type: none"> • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar e promover modelos de liderado democráticos	CG3 CG6 CG7 CG16 CE9 CT2 CT3
Ser capaz de promover o traballo en grupo	CG16 CE9 CT3
Deseñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación que permitan adaptar o curriculum oficial ao contexto sociocultural	CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG18 CE4 CE13 CE19 CE27 CT1 CT2 CT3
Coñecer a lexislación da educación secundaria obrigatoria, bacharelato, formación profesional e ensino de idiomas.	CG1 CG5 CE17 CT1

Crear deseños curriculares segundo diferentes modelos, proxectando en cada caso a toma de decisións dunha forma auto-reflexiva e crítica.	CG3 CG5 CG7 CG10 CE4 CE9 CE13 CE17 CE22 CE23 CE27 CE31 CT1 CT2 CT3
Programar e implementar procesos de avaliación: coñecemento e habilidade da implementación de procesos evaluativos.	CG1 CG3 CG4 CG16 CG17 CE4 CE9 CE18 CE31 CT1 CT2 CT3
Utilizar diferentes metodoloxías en función do proceso de E-A adecuando as súas características en funcións dos diferentes contextos ou situacións	CG1 CG2 CG4 CG6 CG10 CG17 CE13 CE19 CE27 CE31 CT1 CT2 CT3
Construir, seleccionar e avaliar materiais didácticos adecuando estes ao saber facer do alumnado	CG1 CG2 CG7 CE13 CE19 CE20 CT1 CT2 CT3
Dominar as diferentes técnicas e tipos de avaliación e responsabilizarse cos procesos avaliativos.	CG2 CG3 CG4 CG10 CG18 CE4 CE27 CE31 CT1 CT2 CT3

Contidos

Tema	
Bases conceptuais do ámbito da didáctica:	Modelos de ensinanza e de currículo. Modelos de liderazgo en educación e traballo en equipo.
Estrutura curricular e organizativa:	Lexislación educativa: Decretos do curriculum. Organización académica e administrativa, e dirección.

Compoñentes didácticos e organizativos (deseño obxectivos, competencias, contidos, actividades, metodoloxía, principios e didáctico):
estratexias, recursos didácticos, organización da aula, avaliación do proceso de ensinanza-aprendizaxe, etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	7	25	32
Aprendizaxe baseado en problemas	5	20	25
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10.5	10.5
Lección maxistral	8	25	33
Traballo	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Realización de actividades na aula baixo as directrices da profesora. O seu desenvolvemento estará vinculado con actividades autónomas do estudante.
Aprendizaxe baseado en problemas	Desenvolvemento de diferentes actividades a partir da integración de prácticas con TIC, microdeseños, análises de situación/problemas ou casos, etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Desenvolvemento de diferentes actividades autónomas apoiándose en medios dixitais.
Lección maxistral	Exposición oral da docente apoiada en recursos didácticos, particularmente en medios audiovisuais e TIC, así coma en diferentes estratexias dirixidas a acaptar a atención do alumnado e a motivalo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Traballos de aula Realización de actividades na aula baixo as directrices da profesora. O seu desenvolvemento estará vinculado con actividades autónomas do estudante.
Aprendizaxe baseado en problemas	Desenvolvemento de diferentes actividades a partir da integración de prácticas con TIC, microdeseños, análises de situación/problemas ou casos, etc.
Probas	Descrición
Traballo	O alumnado deseñará proxectos educativos en función da súa etapa curricular así como área de traballo

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Valorarase a implicación e adecuación de actividades relacionadas coa parte teoría e práctica da materia desenvolvida polo alumnado	20	CG1 CG2 CG7 CG16 CG17 CE13 CE17 CE27 CT3

Aprendizaxe baseado en problemas	Valorarase o desenvolvemento de competencias a partir da integración de diversas estratexias de aprendizaxe con microdeseños, estudos de casos. *etc,	30	CG3 CG4 CG5 CG6 CG10 CE4 CE13 CE17 CE22 CE27 CE31 CT2
Traballo	Estos traballos serán supervisados polo profesorado dá o longo do seu *realización. Valorarase a calidade dos traballos e/ou proxectos realizados de forma tanto individual como en grupo	50	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CG18 CE4 CE9 CE19 CE20 CE22 CE31 CT2 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten é de modalidade presencial e por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos para a avaliación continúa é obrigatoria. Esta asistencia debe de ser polo menos do 80%, estando admitido faltar o 20% sempre que estea debidamente xustificada. Os prazos para a entrega de traballos e actividades serán comunicados polos profesores. O alumnado que non supere a materia por avaliación continúa terá unha proba de avaliación en consonancia aos contidos do programa, a data estará marcada no calendario do master

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Medina Rivilla, A., Elaboración de planes y programas de formación del profesorado en didácticas especiales,, UNED, 2014, Madrid

Blanco Pesqueira. A, Didáctica Xeral e Formación do Profesorado, S.P. U. VIGO, 2004, VIGO (POTEVEDRA)

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Orientación e Función Titorial/P02M066V06101

Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V06104

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V06102

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistema Educativo e Educación en Valores**

Materia	Sistema Educativo e Educación en Valores			
Código	P02M066V03104			
Titulacion	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3.5	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Profesorado	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Correo-e	hesoto@uvigo.es			
Web	http://http://educativo95.wordpress.com			

Descrición xeral Toda práctica educativa de intervención educativa funda as súas raíces no sistema de ideas, procedementos e valores que os seus fins lle asignan. A posición dun/ha profesional do campo educativo que quere educar ser ter unha teoría clara e definida da educación sería tan irracional como a de aquel que quere guiar a alguén sen saber de onde parte, por onde vai e onde se dirixe.

Ésta é a razón pola que antes de deseñar o desenvolvemento de calquera intervención pedagóxica, o profesorado debe ter clara unha Teoría da Educación que guíe a determinación do proceso educativo e a selección dos medios para logralo.

Para elo, e en primeiro lugar é necesario precisar que é a Teoría da Educación, que lonxe de referirse exclusivamente a cuestións teóricas acerca da educación e polo tanto afastadas das realidades educativas, incide polo contrario en todos os aspectos propios da práctica educativa. Polo tanto, a Teoría da Educación significa coñecer para facer, saber para logo aplicar mellor as innovacións educativas i, en definitiva, para mellorar a calidade da educación.

A continuación é obrigado determinar qué entendemos por educación, xa que ao ser un termo de uso habitual na vida cotiá porque a todas as persoas afecta de algún modo, todo o mundo se atrevería a dar unha definición de educación.

Ademais, existen moitos conceptos afíns á educación como formación, ensino, aprendizaxe, instrución, capacitación, que se empregan en moitas ocasións como termos similares e que deben diferenciarse para a súa correcta utilización.

Así mesmo, a educación non se pode reducir á que é impartida na escola -Educación Formal-, xa que as persoas se educan máis alá de ela e os influxos que se reciben a partir de outros medios son tanto ou máis potentes que os que proceden da escola e incluso interfíren na súa acción.

Polo tanto, faise necesario traballar os conceptos de -Educación Non Formal-, definida como o conxunto de procesos, medios e institucións específica e diferenciadamente deseñados en función de explícitos obxectivos de formación, que non están directamente dirixidos á provisión dos graos propios do sistema educativo regrado, e o de -Educación Informal- que se referiría a aqueles procesos educativos que se producen indiferenciados de outros procesos sociais, que non foron institucionalizados nin sistematizados, que se dan no curso ordinario da vida.

Un dos factores que influíu na crecente importancia que se lle otorgou tanto á Educación Non Formal como á Educación Informal foi o cambio nos valores defendidos pola sociedade, da defensa da virilidade ou a guerra pasouse á defensa da paz ou a tolerancia, valores nos que ata agora non educaba a escola e que a partir da transversalidade como a LOXSE e da inclusión da Educación en Valores da LOE si serían incluídos nos seus contidos.

Tendo en conta que a saída profesional deste curso de posgrao é a de ser docente en Secundaria é polo que un bloque de contido centrarase exclusivamente no sistema educativo, co fin de introducir ao alumnado no universo da educación, prestando especial atención aos elementos que integran o sistema e ás súas funcións en relación coa acción educativa. En consecuencia considéranse os axentes socioeducativos e as súas responsabilidades pero tamén se presta especial atención a algunhas institucións fundamentais como o Estado ou as Comunidades Autónomas en tanto responsables da normativa educativa, responsables da redacción e desenvolvemento da Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación. A análise da situación actual complementábase cunha breve perspectiva histórica, considerando os retos e desafíos de futuro (LOMCE □ Lei Orgánica de Mellora e Calidade da Educación).

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.	• saber
CG13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino	• saber
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.	• saber facer • Saber estar / ser
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidas.	• saber facer
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.	• saber
CE6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	• saber
CE8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.	• saber facer
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	• saber facer

CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	• saber
CE21	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes	• saber facer
CE30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber facer • Saber estar / ser
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	• saber • saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	• saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarios	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacionais.	CG1 CE1 CE8 CE10 CE21 CE30 CT1 CT2 CT3
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	CG1 CG13 CG16 CG18 CE6 CE9 CE10 CT1 CT2 CT3

Contidos

Tema	
Bloque temático 1. O universo educativo: concepto de educación. Os escenarios educativos (Educación Formal, Non Formal e Informal).	1.1. Concepto de educación: características xerais e diferenciadoras. 1.2. Clarificación terminolóxica. 1.3. Dimensións e piares da educación. 1.4. Os escenarios educativos: educación formal, non formal e informal. 1.5. Da escola tradicional ás escolas renovadas.
Bloque temático 2. O sistema educativo. Os axentes socioeducativos (educadores, estudantes, familia) e a súa evolución.	2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. LOXSE, LOCE, LOE, LOMCE. 2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOE. Ensinanzas obrigatorias e posobrigatorias. A Educación Secundaria e o Bacharelato. A Formación Profesional. As Ensinanzas de Idiomas. 2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e o rol das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. As asociacións escolares.
Bloque temático 3. A Educación en Valores.	3.1. Marco conceptual da Educación en Valores e Actitudes. Hacia unha convivencia pacífica. 3.2. Metodoloxía i estratexias didácticas ante os valores e as actitudes. 3.3. Avaliación de valores e actitudes. 3.4. Actitudes do profesorado ante os valores controvertidos. 3.5. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos e a Declaración dos Dereitos da Infancia: contexto de actuación para a Educación en Valores e Actitudes.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	10	15	25
Resolución de problemas de forma autónoma	6	12	18
Prácticas autónomas a través de TIC	0	14.5	14.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballos de aula	Os traballos de aula versarán sobre unha temática previamente aportada polo profesor e relacionada coas temáticas dos bloques de contido.
Resolución de problemas de forma autónoma	O profesor ofertará ó alumnado unha escolmna de textos. O alumno pola súa banda elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nun análise crítico-reflexivo relacionado con as temáticas traballadas dentro dos contidos. Asimismo dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e complementaria á información e os contados que se desenvolvan nas clases.
Prácticas autónomas a través de TIC	Os alumnos pola súa banda, coa oportuna orientación do profesor, afondarán en cuestións concretas que non foran abordadas máis que dun xeito moi xenérico na exposición deste e que sexan susceptibles de tratamento de estudio recorrendo ós soportes documentais e bibliográficos pertinentes. O alumno realizará procuras documentais e bibliográficas para a maior comprensión dos bloques de contido. Neste sentido, apoiarse nas fontes e bases de datos especializadas tanto da biblioteca da nosa universidade como doutras fontes atopadas a través de internet.
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ó grupo de clase polo profesor. O profesor centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de maneira condensada a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e imbricándose cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumno e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramente e guía para que o alumno acade os obxectivos marcados para esta materia.
Traballos de aula	A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumno e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramente e guía para que o alumno acade os obxectivos marcados para esta materia.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ó grupo de clase polo profesor. O profesor centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de maneira condensada a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e imbricándose cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.	50	CG1 CG13 CG18 CE1 CE6 CE9 CT1 CT2 CT3
Traballos de aula	Estes traballos versarán sobre unha temática previamente aportada polo profesor e consensuada co alumno/a e relacionada coas temáticas dos bloques de contido.	30	CG1 CG13 CG18 CE8 CE10 CE21 CE30 CT1 CT2 CT3

Resolución de O profesor ofertará ó alumnado unha escolmna de textos. O alumno pola problemas de súa banda elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nun análise crítico-forma reflexivo relacionado con as temáticas traballadas dentro dos contidos.	20	CG18 CE8 CE10 CE21 CE30 CT1 CT2 CT3
autónoma Asimismo dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e complementaria á información e os contados que se desenvolvan nas clases.		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación final da disciplina resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha calificación positiva. O alumno que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. Na segunda convocatoria avaliarase mediante un exercicio escrito.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

DELORS, J., La educación encierra un tesoro, Santillana, 1996, Madrid

PUIG, J. M^a et al., Aprendizaje servicio: educar para la ciudadanía, Octaedro, 2007, Barcelona

SARRAMONA, J., Teoría de la educación. Reflexión y normativa pedagógica, Ariel Educación, 2000, Barcelona.

CARREÑO, M (edit.), Teorías e Instituciones contemporáneas de educación, Síntesis Educación, 2000, Madrid

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**A Educación Física na Educación Secundaria**

Materia	A Educación Física na Educación Secundaria			
Código	P02M066V03213			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	8	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Alvariñas Villaverde, Mirian			
Profesorado	Alvariñas Villaverde, Mirian			
Correo-e	myalva@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral Esta materia aborda aspectos xerais relativos á evolución da educación física, aos diferentes marcos de referencia que tivo e ás variacións no seu obxecto de estudo, partindo de concepcións pasadas ata chegar aos significados e formulacións actuais da mesma. Así mesmo, e a través dunha perspectiva educativa, desenvólvese a historia desta materia no sistema educativo, estudando como evolucionaron as intencións e funcións da educación física na escola.

A materia supón o punto de partida para coñecer, non só o contexto histórico e conceptual, senón tamén o curricular. Deste xeito, destinaremos parte da materia ao estudo da evolución do currículo da educación física, neste caso concreto, na Educación Secundaria.

Por outra banda, tal e como se especifica na descrición dos contidos desta materia achegada na memoria para a solicitude de verificación do título, profundaremos no traballo docente en equipo, en como se pode e debe traballar de maneira conxunta nesta etapa educativa en relación coa educación física.

Finalmente, traballaremos con especial dedicación a atención á diversidade do alumnado, enfocada á educación física na Educación Secundaria; en primeiro lugar, profundaremos no seu coñecemento/compreensión e na variedade de colectivos que se integran dentro deste concepto, para abordar posteriormente, e de forma moito máis concreta, o traballo con certos grupos de interese, realizando experiencias prácticas e de investigación.

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.	• saber
CG2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.	• saber
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	• saber facer
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.	• saber facer
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	• saber • saber facer

CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CG8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CG9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer • Saber estar / ser
CG14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.	<ul style="list-style-type: none"> • saber
CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidas.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.	<ul style="list-style-type: none"> • saber
CE2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.	<ul style="list-style-type: none"> • saber
CE3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CE6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	<ul style="list-style-type: none"> • saber
CE8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • Saber estar / ser
CE14	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.	<ul style="list-style-type: none"> • saber
CE15	Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinamentos.	<ul style="list-style-type: none"> • saber
CE16	Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.	<ul style="list-style-type: none"> • saber
CE17	Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares	<ul style="list-style-type: none"> • saber
CE18	Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE20	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CE22	Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Saber estar / ser
CE26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • Saber estar / ser
CE27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE28	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CE29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado será capaz de comprender e analizar cuestións diversas derivadas do coñecemento da educación física, da súa evolución e estruturación, reflexionando sobre os significados pasados e actuais da mesma e as súas consecuencias pedagóxicas e sociais.	CG1 CG4 CG8 CE6 CE10 CE14 CE15 CE16 CE29 CT1 CT2 CT3
O alumnado será capaz de coñecer a historia da educación física no sistema educativo, analizando a evolución do seu modelo curricular no ensino secundario.	CG1 CG2 CG14 CE6 CE16
O alumnado será capaz de comprender a importancia do traballo docente en equipo e de examinar diferentes técnicas de aplicación en educación física no ensino secundario.	CG17 CE10 CE25 CE26 CT3
O alumnado será capaz de valorar a atención á diversidade en educación física, deseñando e executando propostas prácticas innovadoras e construtivas.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG8 CG9 CG18 CE1 CE2 CE3 CE4 CE8 CE10 CE14 CE15 CE17 CE18 CE20 CE22 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CT1 CT2 CT3
O alumnado será capaz de deseñar e expor en público un traballo relacionado cos contidos da materia, utilizando diferentes técnicas de procura bibliográfica e novas tecnoloxías.	CG4 CG17 CG18 CE3 CE15 CE20 CE22 CE24 CE25 CE26 CE27 CE29 CT1 CT2 CT3

O alumnado será capaz de participar de forma activa na resolución de problemas expostos na materia.

CG4
CG9
CG17
CG18
CE3
CE4
CE26
CE27
CE28
CE30
CT2

Contidos	
Tema	
BLOQUE 1.	Consideracións xerais en torno ao coñecemento da educación física; evolución e desenvolvemento das distintas concepcións e do seu obxecto de estudo. Estructuración do coñecemento sobre educación física.
BLOQUE 2.	A educación física: natureza e significado actual.
BLOQUE 3.	A educación física no sistema educativo: historia da educación física no sistema educativo e evolución das funcións da educación física escolar.
BLOQUE 4.	Evolución do modelo curricular da educación e da educación física escolar: marco curricular da educación física no ensino secundario.
BLOQUE 5.	O profesorado, traballo docente en equipo. A atención á diversidade do alumnado. Procedementos e técnicas específicas para o traballo en educación física no ensino secundario.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	8	10	18
Prácticas autónomas a través de TIC	0	20	20
Traballo tutelado	8	15	23
Estudo previo	0	25	25
Prácticas de campo	8	10	18
Traballos de aula	8	20	28
Lección maxistral	7	20	27
Traballo	0	30	30
Presentación	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas	Durante as clases presenciais e tamén a través da plataforma realizaranse pequenos exercicios
Prácticas autónomas a través de TIC	A través da plataforma virtual o alumnado terá acceso a algúns documentos da materia así como a un espazo para realizar tutorías virtuais e desenvolver actividades se así se expuxesen
Traballo tutelado	Elabórase en grupo ou de forma individual un documento sobre a temática da materia. O seguimento dos traballos será realizado a través das titorías que poderán ser individuais ou grupais dependendo do número de estudantes matriculados/as
Estudo previo	Búsqueda, lectura e traballo de documentación previo ás clases, realizado de maneira autónoma
Prácticas de campo	Experiencias prácticas relacionadas coa materia, para ter coñecemento da realidade social e humana que o marco teórico non pode dar
Traballos de aula	Baixo a supervisión da docente, o alumnado desenvolve exercicios na aula
Lección maxistral	Parte dos contidos da materia serán expostos en forma de lección maxistral por parte da profesora. Tamén o alumnado pode usar esta metodoloxía.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	TUTORÍAS DA DOCENTE E AULA
Prácticas autónomas a través de TIC	TUTORÍAS DA DOCENTE
Traballo tutelado	TUTORÍAS DA DOCENTE
Traballos de aula	TUTORÍAS DA DOCENTE E AULA

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Participación activa e resolución de exercicios/problemas expostos en clase	15	CG1 CG4 CG7 CG8 CG9 CG17 CG18 CE3 CE6 CE8 CE10 CE14 CE16 CE17 CE18 CE26 CE27 CE30 CT1 CT2 CT3
Prácticas autónomas a través de TIC	Participación a través da plataforma se se expuxese o caso, se non, este 10% incluíríase no apartado de resolución de problemas en clase	10	CG4 CG17 CG18 CE3 CE15 CE20 CE22 CE24 CE25 CE26 CE27 CE29 CT1 CT2 CT3
Prácticas de campo	Experiencia práctica para ter coñecemento da realidade social	20	CG3 CG6 CG7 CG8 CG9 CG17 CE1 CE2 CE4 CE17 CE20 CE24 CE26 CT2

Traballos de aula	Desenrolo de exercicios ou proxectos baixo a supervisión da docente	15	CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG14 CG17 CE3 CE4 CE17 CE18 CE20 CE25 CE28 CE29 CT1 CT3
Traballo	Realización dun traballo relacionado cos contidos da materia	30	CG4 CG17 CE22 CE29 CT2
Presentación	Exposición dun traballo en público	10	CE17 CE29 CT1

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación **continua** implica a asistencia a un 80% das clases. As persoas que superen esta porcentaxe serán avaliadas segundo se define no paso 7 (avaliación):

Apartado A: participación activa e exercicios en clase (15%)+ prácticas a través das TIC (10%) + traballos de aula (15%) + prácticas de campo (20%) = **60%**.

Apartado B: execución do traballo (40%) e exposición do mesmo(10%) = **40%**.

A avaliación **final** faise se non se acadou o 80% da asistencia presencial ou non se asistiu a clase. Nestes casos, a parte A será un exame sobre os contidos da materia (50%) e a parte B é un traballo proposto pola docente (50%). O alumnado ha contactar coa docente para ter información sobre o tipo de traballo a realizar. Este tipo de avaliación será tamén empregada para a **segunda convocatoria**.

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Cómpre aprobar o apartado A e o B para superar a materia en calquera das convocatorias (acadar polo menos 2,5 en cada parte).

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web do máster:

http://mpe.uvigo.es/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=170&lang=es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gomez, H., Educación Física y atención a la diversidad, La tierra hoy, 2009, Madrid

Hernández Alvarez, J. L., Velázquez Buendía, R., y Aguado, R., La educación física a estudio: El profesorado, el alumnado y los procesos de enseñanza, Graó, 2010, Barcelona

Jiménez Martín, P. J., Manual de estrategias de intervención en actividad física, deporte y valores, Síntesis, 2008, Madrid

Ureña, F., La educación física en secundaria basada en competencias, INDE, 2010, Barcelona

Bibliografía Complementaria

Prades, J. y Oriol, M., Los retos del multiculturalismo: en el origen de la diversidad, Encuentro, 2009, Madrid

Toconás, S. G., Contribuciones para una epistemología de la educación física, 2010, Diálogos pedagógicos, 8(15), 85-101

Recomendacións

Materias que continúan o temario

A Didáctica da Educación Física: Deseño e Desenvolvemento do Currículo/P02M066V03214

A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares/P02M066V03215

Prácticas Externas/P02M066V03301

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física/P02M066V03216

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V03103

DATOS IDENTIFICATIVOS**A Didáctica da Educación Física: Deseño e Desenvolvemento do Currículo**

Materia	A Didáctica da Educación Física: Deseño e Desenvolvemento do Currículo			
Código	P02M066V03214			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Profesorado	Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Correo-e	roberto.barcala@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.	• saber
CG2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.	• saber
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	• saber facer
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.	• saber
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.	• saber facer
CG9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos	• saber
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación	• saber facer
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.	• saber facer
CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.	• Saber estar / ser
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.	• saber facer
CE7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.	
CE17	Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares	• saber
CE20	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.	• saber facer
CE21	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes	• Saber estar / ser

CE26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE28	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarios	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Agárdese a adquisición de competencias básicas, xerais , específicas e transversais para o desenvolvemento da labor docente na Educación Física.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG9 CG12 CG16 CG17 CG18 CE7 CE17 CE20 CE21 CE26 CE27 CE28 CE30 CT1 CT2 CT3

Contidos

Tema	
Currículo educativo. Concepto e partes que o conforman no ámbito da educación física.	Concepto de currículo Componentes do currículo en educación física
Organización curricular. Elementos fundamentais e estruturación na programación.	Organización curricular Elementos curriculares
Programar na educación física. Dende o deseño ata a aplicación.	A programación na educación física. Como deseñar unha programación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	30	60	90
Seminario	15	30	45
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	14	0	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Traballo tutelado	Os traballos tutelados serán consistirán na explicación presencial e proposición de situacións, casos e tarefas vinculada aos contidos da materia, na que o alumnado deberá desenvolver as súas competencias académicas para realízalos. Os resultados de aprendizaxe, vincularanse a conceptualización dos elementos curriculares, a súa evolución e a aplicación no eido da educación física.
Seminario	Proporanse seminarios por cada bloque de contidos da materia, na que o alumnado deberá participar activamente. Os resultados de aprendizaxe vincularanse ao dominio dos elementos curriculares na educación física e a súa integración na práctica educativa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Traballo en seminario os contidos da materia
Traballo tutelado	Traballos tutelados de cariz autónomo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	Asistencia	20	CG1 CG2 CG3 CE7 CE17 CE20 CE30 CT1 CT2 CT3
Traballo tutelado	Presentación nos prazos. Contido adecuado. Calidade académica	40	CG1 CG2 CG3 CE7 CE17 CE20 CE30 CT1 CT2 CT3
Exame de preguntas obxectivas	Exame oral sobre preguntas vinculadas ao traballo práctico en debate tras a exposición	40	CG1 CG2 CG3 CE7 CE17 CE20 CE30 CT1 CT2 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Mismos criterios en todas as convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Barceló Sansó, Tomeu, Programación didáctica en Educación Física, Síntesis, 2016, Madrid, España

---

Bibliografía Complementaria

SPORTDISCUS,

SCOPUS,

PUBMED,

Barcala R., Abelairas C., Gil P., DIDACTICA DE LA EDUCACION FISICA EN EDUCACION INFANTIL, Síntesis, 2016, Madrid, España

---

Recomendacións

Outros comentarios

Asistir as titorías e realizar as lecturas recomendadas

DATOS IDENTIFICATIVOS**A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares**

Materia	A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares			
Código	P02M066V03215			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Pazos Couto, Jose Maria			
Profesorado	Pazos Couto, Jose Maria			
Correo-e	chema3@gmail.com			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CE20	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.	• saber
CE21	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CE23	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.	• saber
CE25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.	• saber • saber facer
CE30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber facer • Saber estar / ser
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	• saber facer • Saber estar / ser
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir a capacidade para desenvolver con éxito todos os aspectos relacionados coa a Educación Física nas etapas de ESO e Bacharelato	CE20 CE23 CE30
Coñecer en profundidade o curriculum da Educación Física en ESO e Bacharelato e todos os seus compoñentes	CE20 CE23
Coñecer os diferentes tipos de clasificación e elaboración de tarefas en Educación Física para ESO e Bacharelato	CE21 CE23 CE31 CT3

Coñecer e recoñecer os diferentes estilos de ensino en Educación Física	CE20 CE21 CE25 CE30 CE31 CT2 CT3
Aprender a adoptar o estilo de ensino necesario para cada situación/contexto de aula de Educación Física	CE20 CE23 CE30 CT2 CT3
Valorar e coñecer os diferentes tipos de avaliación en Educación Física e ser capaz de aplicar cada un dos tipos de avaliación en función de cada contexto	CE21 CE23 CE25 CT2

Contidos

Tema	
Bloque 1	Os obxectivos en E.F. Tarefas do profesorado vinculadas aos obxectivos. A elección de obxectivos en E.F., a súa formulación e clasificación. Taxonomías de obxectivos e o seu valor didáctico; Taxonomías do ámbito motor: aplicacións prácticas para o desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe en E.F.
Bloque 2	Os contidos en E.F. Evolución dos contidos na E.F. Factores da súa evolución; Valor e tratamento educativo das correntes orixinadas. Tipos de contidos. Tarefas do profesor vinculadas aos contidos; selección e formulación
Bloque 3	As actividades en E.F.: do exercicio á tarefa. Función das actividades: a análise das tarefas. Selección das tarefas. Presentación das tarefas; estratexias na práctica. Aspectos a considerar na aprendizaxe das tarefas motrices: a transferencia, a motivación, o feedback e o coñecemento de resultados.
Bloque 4	Os estilos de ensino en E.F.: Evolución e perspectivas. Os estilos de ensino no ámbito da E.F.
Bloque 5	A avaliación da E.F.: Evolución e caracteres. A avaliación en E.F. desde a perspectiva constructivista. Finalidades, medios e instrumentos de avaliación en E.F. As diferentes clases de avaliación

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	12	18	30
Actividades introdutorias	10	20	30
Prácticas autónomas a través de TIC	0	14	14
Presentación	1	0	1
Lección maxistral	30	15	45
Autoavaliación	1	1	2
Resolución de problemas	5	5	10
Traballo	9	9	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Ao longo do curso o alumno desenvolverá diferentes traballos de aula, relacionandos cos aspectos da materia
Actividades introdutorias	Para ubicar ao alumnado nos contidos da materia, e analizar o coñecementos previos con que parte o mesmo.
Prácticas autónomas a través de TIC	Utilizarase a plataforma faitic, para propoñer ao alumnado exercicios complementarios co desenvolvemento da materia.
Presentación	Exposición na aula de traballos de aula
Lección maxistral	Utilizarase de forma activa para facer chegar ao alumnado algúns dos contidos da materia.

Atención personalizada

Probas	Descrición
--------	------------

Autoavaliación	O alumnado ira avaliando dirariamente o seu proceso e poderá ir comprobando en que medida vai acadando as aprendizaxes requeridas nesta materia
Resolución de problemas	A través de diferentes dinámicas plantexaremos problemas e dificultades que o alumnado deberá ir resolvendo e debatindo posibles solucións aos problemas que se van propoñendo.
Traballo	Debera entregarse e exporse un traballo ao final da materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Examen escrito, sobre os contidos da materia	30	CE21 CE25 CE30 CT3
Traballos de aula	Solicitaranse diferentes traballos de aula, no horario presencial.	30	CE23 CE31 CT2
Autoavaliación	Autoavaliación do alumnado sobre os coñecementos adquiridos e sobre todo o que abarca o desenvolvemento da materia.	10	CE23 CE31
Resolución de problemas	Resolución de supostos prácticos relacionados coa materia.	30	CE20 CE25 CE30 CE31 CT2 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria manteranse as cualificacións das partes da materia superada. E para as restantes partes realizarase un examen escrito.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Arufe, V., La Educación Física en la sociedad actual: claves para el éxito docente., Wanceulen, 2009,

Castejon, J., Evaluación e programas en ciencias de la actividad física: Una interpretación de la evaluación., Síntesis, 2007,

Bibliografía Complementaria

Contreras, O., & Cuevas, R., Las competencias básicas desde la Educación Física, Inde, 2011,

Del Valle, S., & Garcia, M. J., Como programar en Educación Física paso a paso., Inde, 2007,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física**

Materia	Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física			
Código	P02M066V03216			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Cancela Carral, José María García Soidan, José Luís			
Profesorado	Cancela Carral, José María García Soidan, José Luís			
Correo-e	chemacc@uvigo.es jlsoidan@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Análise do método científico e da súa aplicación na innovación e investigación da educación física xeral			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.	• saber
CG2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.	• saber
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	• saber
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación	• saber • saber facer
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.	• saber • saber facer
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidas.	• saber
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	• saber • saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de desenvolver habilidades de liderado, relación interpersoal e traballo en equipo	CG3 CG16 CT3

Ser capaz de identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.	CG1 CG2 CG3 CG12 CG16 CG18 CT1
Ser capaz de coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas.	CG1 CG2 CG3 CG12 CG16 CG18 CT1 CT3
Ser capaces de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.	CG1 CG2 CG3 CG12 CG16 CG18 CT1 CT3
Ser capaz de utilizar bibliografía y herramientas de búsqueda de recursos bibliográficos generales y específicos, incluyendo el acceso a internet.	CG1 CG2 CG3 CT1
Ser capaz de potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e *pluridisciplinarios.	CG1 CG2 CG3 CT3

Contidos

Tema	
Tema 1. A investigación educativa e a innovación docente. O profesor e os fundamentos da investigación científica/innovación docente para a mellora da práctica.	1.1. Os procedementos e secuencias a seguir 1.2. O docente como axente reflexivo e crítico.
Tema 2. A investigación educativa como mellora do proceso de ensinanza-aprendizaxe. As súas aportacións.	2.1 Problemas e obxectivos da investigación/innovación. 2.2. As referencias bibliográficas. 2.3. Análise e valoración de proxectos de investigación e innovación.
Tema 3. Deseño e desenvolvemento de propostas de investigación e innovación na ensinanza-aprendizaxe da educación física.	3.1. Os deseños da investigación. 3.2. Hipótese e variables. 3.3. A mostra. 3.4. Os datos. 3.5. Os resultados.
Tema 4. A función investigadora do docente e a organización de formación permanente no ámbito da educación física e do deporte.	4.1. Necesidades 4.2. Estratexias

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	50	0	50
Traballos de aula	100	0	100

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo *estudiante.
Traballos de aula	Desenvolverse supostos prácticos sobre os contidos impartidos na clase.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Traballos de aula O alumno recibirá atención individualizada no horario de titorías establecido a tal fin durante o presente curso académico. Para a consulta do seu horario de titorias e lugar das mesmas deberase consultar a web da Facultade de Ciencias da Educación e do deporte. (<http://fcced.uvigo.es/gl/>)

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Traballos desenvolvidos en clase	100	CG1 CG2 CG3 CG12 CG16 CG18 CT1 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será imprescindible superar os diferentes traballos para superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sierra, R., Tesis doctorales y trabajos de investigación científica, 1ª, Paraninfo, 1996, Madrid

Icart, M., Fuentelsaz, C., Pulpón, A, Elaboración y presentación de un proyecto de investigación y una tesina, 1ª, Universitat de Barcelona, 2001, Barcelona

Monelgal, M., Introducción al SPSS: Manipulación de datos y estadística descriptiva, 1ª, Universitat de Barcelona, 1999, Barcelona

Bibliografía Complementaria

Sierra, R., Técnicas de investigación social., 1ª, Paraninfo, 1988, Madrid

Norman G., Streiner D, Bioestadística, 1ª, Mosby/Doyma, 1996, Barcelona

Blaxter, L., Hughes, C., Tight, M., Como se hace una investigación, 1ª, Gedisa, 2000, Barcelona

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas Externas**

Materia	Prácticas Externas			
Código	P02M066V03301			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinador/a	Garrido González, Josefa			
Profesorado	Garrido González, Josefa			
Correo-e	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://http://mpe.uvigo.es/index.php?option=com_content&view=article&id=24&mid=140&lang=es			
Descrición xeral	As prácticas externas están orientadas a completar e reforzar as competencias asociadas ao título. Realizaranse nunha contorna laboral e profesional real relacionado con algún dos ámbitos da Educación.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	• saber • saber facer
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.	• saber • saber facer
CG6	Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	• saber facer
CG10	Diseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.	• saber facer
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación	• saber facer
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.	• Saber estar / ser
CE28	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.	• saber facer
CE29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.	• saber • Saber estar / ser
CE30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	• saber
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.	• saber facer • Saber estar / ser
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	• saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	• saber • Saber estar / ser
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento da contorna próxima, local e rexional, e da súa Historia	
O alumnado será quen de planificar e avaliar materias correspondentes á especialización.	CG3 CG5 CG6 CG10 CG12 CG16 CE28 CE29 CE30 CE31 CT1 CT2 CT3

Contidos
Tema
Deseño de materias da especialidade
Elaboración de materiais e actividades
Aplicación de técnicas e estratexias de aprendizaxe en distintas etapas e cursos.
Análise da práctica educativa

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas externas	150	0	150
Informe de prácticas externas	0	150	150

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas externas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. A titorización será levada a cabo por un docente do centro e un docente da universidade.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	O alumnado terá dous titores ou titoras que o apoiarán nesta materia. Un titor/a no centro de prácticas e un titor/a na universidade que será o seu titor/a de PAT

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas externas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50	CG3 CG5 CG6 CG10 CG12 CG16 CE28 CE29 CE30 CE31 CT1 CT2 CT3

Informe de prácticas externas	Elaboración dunha memoria de prácticas na que se explique o paso polo centro de prácticas.	50	CG3
			CG5
	RESULTADOS DE APRENDIZAXE		CG6
	-O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización.		CG10
	-O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe.		CG12
			CG16
	-O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora		CE28
			CE30
			CE31
			CT1
		CT2	
		CT3	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado debe superar as dúas pares das prácticas para superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Feliz, T. y Ricoy, M.C., La formación inicial de los profesores de secundaria., Sanz y Torres., 2008, Madrid

González, M. T., Escudero, J. M., Nieto, J. M. y Portela, A., Innovaciones en el gobierno y la gestión de los centros escolares., Síntesis, 2011, Madrid

Marco, B., Competencias Básicas: Hacia un nuevo paradigma educativo, Narcea, 2008, Madrid

Perrenoud, Ph, Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar, Grao, 2007, Barcelona

Perrenoud, Ph, Diez nuevas competencias para enseñar, Graó, 2004, Barcelon

Sierra, B. y Pérez Ferra, M, La comprensión de la relación de la teoría-práctica: una clave epistemológica de la didáctica. Revista de Educación, 2007,

Latorre, A., La investigación-acción. Conocery cambiar la práctica educativa, Grao, 2007, Barcelona

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo Fin de Máster/V02M066V06401

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Aprendizaxe e Ensinanza dos Módulos das Familias Profesionais do Sector Servizos/V02M066V06226

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V06102

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/V02M066V06103

Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional/V02M066V06227

A Formación Profesional/V02M066V06225

Orientación e Función Titorial/V02M066V06101

Sistema Educativo e Educación en Valores/V02M066V06104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo Fin de Máster**

Materia	Traballo Fin de Máster			
Código	P02M066V03401			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Experimentais. Educación Física			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Ecología e biología animal			
Coordinador/a	Garrido González, Josefa			
Profesorado	Garrido González, Josefa			
Correo-e	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
Descrición xeral	Materia orientada á realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenvolvemento orixinal nalgunha das liñas do módulo específico do máster, e estará relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG6	Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	• saber facer
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.	• Saber estar / ser
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.	• saber • saber facer
CE26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.	• saber
CE27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.	• saber facer
CE29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.	• saber
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	• saber • saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe.

CG12
CG17
CE24
CE26
CE27
CE29
CT1
CT2

O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora

CG6
CG12
CE26
CE27
CT1
CT2

Contidos

Tema

Elaboración de un traballo de investigación no ámbito da educación secundaria

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	1	0	1
Traballo tutelado	10	139	149

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Realizarase por cada alumno ou alumna diante dun tribunal composto por 3 profesores do itinerario/especialidade correspondente ou do módulo común. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 10 y 15 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalgunha das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. Encamiñarase ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
------------	-------------------------------------

Traballo tutelado	<p>Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalgunha das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.</p> <p>Encamiñárase ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria.</p> <p>O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.</p>	30	CG6 CG12 CG17 CE24 CE26 CE27 CE29 CT1 CT2
Presentación	<p>Será realizada por cada alumno ou alumna diante dun tribunal composto por 3 profesores do itinerario/especialidade correspondente ou do módulo común. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 10 y 15 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas.</p>	70	CE24 CE26 CE29 CT1 CT2
	<p>RESULTADOS DE APRENDIZAXE:</p> <ul style="list-style-type: none"> -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora 		

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Informe da titora ou titor da Universidade : Calidade do documento escrito: 30% da cualificación final.

Comisión para vulgar o Traballo Fin de Mestrado : Presentación e defensa do TFM: 70% restante***

- Calidade do documento escrito
- Pertinencia do contido exposto.
- Calidade da presentación oral.
- Capacidade para a súa defensa.
- Grao de resolución manifestado.
- Adecuacións do recursos e medios empregados na presentación, incluído o uso das TIC.

** Será necesario obter unha puntuación mínima de 3,5 puntos sobre 7 puntos neste apartado para obter unha avaliación positiva global.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

APA, Manual de Publicaciones de la American Psychological Association, 3ª, Manual Moderno., 2010, Méjico

- Feliz, T., Ricoy, M. C. et al., The software for the content analysis: wrong, technical and artistic uses. Beyond Text: Video and other Medium Use in Qualitative Research (pp. 103-120), 2012,
-
- Hernández, R., Fernández, C. & Baptista, P., Metodología de la investigación, McGraw-Hill., 2006, México
-
- Flick, U., Introducción a la investigación cualitativa, Morata., 2004, Madrid
-
- Mcmillanm, J. y Shumacher, S., Investigación educativa una introducción conceptual., Pearson., 2005, Madrid
-
- Ricoy, M.C., Consideraciones sobre la construcción de los instrumentos de recogida de información en la investigación educativa., Guadalbullón, 2009,
-

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

- Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V06102
- Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/P02M066V06106
- Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V06103
- Formación Académica e Profesional/P02M066V06254
- A Atención á Diversidade e a súa Intervención/P02M066V06252
- A Convivencia nos Centros de Secundaria e o Traballo dende Departamento de Orientación/P02M066V06253
- A Innovación e a Investigaición Educativa como Factores para a Mellora e o Asesoramento Escolar/P02M066V06107
- Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas/P02M066V06105
- Orientación e Función Titorial/P02M066V06101
- Prácticas Externas/P02M066V06301
- Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V06104
-